

Vergaderjaar 2023–2024

28 089

Gezondheid en milieu

Nr. 318

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATER- STAAT EN VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 juni 2024

Op 2 juni 2024 heeft de Kamer verschillende moties aangenomen naar aanleiding van het plenaire debat over de toekomst van Tata Steel Nederland van 28 mei 2024, waaronder de motie Thijssen c.s.¹ De motie verzoekt de regering om het overnemen van de adviezen van de Expertgroep Gezondheid IJmond (hierna: Expertgroep) als harde voorwaarde in de onderhandelingen op te nemen. Het lid Thijssen (PvdA) heeft ons gevraagd aan te geven hoe wij hiermee om willen gaan. In deze brief gaan wij hierop in. Daarnaast informeren we de Kamer over de voortgang van het opstellen van een gezondheidseffectrapportage (GER), conform het informatieverzoek in de procedurevergadering voor Economische Zaken en Klimaat van 4 juni jl.²

Opvolging motie

Wij zien de motie als steun in de rug en bevestiging van de inzet om gezondheid volop te prioriteren in de maatwerkafspraken. Zo gaan we, in lijn met adviezen van de Expertgroep:

- gezondheid van omwonenden, werknemers en oud-werknemers systematisch meenemen in de zo snel mogelijk te maken maatwerkafspraken.
- een paragraaf over gezondheid opnemen in de Joint Letter of Intent, waarin duidelijke afspraken over gezondheidsverbeteringen worden vastgelegd, onder andere op basis van het advies van de Expertgroep;
- inzetten op significante versnellingsopties zodat ook ruim vóór 2030 verbeteringen optreden in luchtkwaliteit en gezondheidseffecten ten gevolge van gerealiseerde maatregelen door Tata Steel;
- stevig inzetten op zo snel mogelijke sluiting van Kookfabriek 2 en de realisatie van overkappingen;

¹ Kamerstuk 28 089, nr. 307

² Verzoek betreft uitvoering van de motie van het lid Gabriëls c.s., Kamerstuk 28 089, nr. 286, uw kenmerk 2024D23245

Daarnaast heeft de Expertgroep ook een aantal andere adviezen gegeven in het kader van de maatwerkafspraken met Tata Steel Nederland. Die vragen echter nog om verdere uitwerking. Daar zijn we nu mee aan de slag. Zo zullen we:

- parallel aan het Milieu Effect Rapport (MER), ook een integrale gezondheidseffectrapportage (GER) opstellen. Hier zijn we al mee gestart. Op verzoek van de Kamer wordt hier zoveel mogelijk tempo mee gemaakt.³ Op dit moment wordt gewerkt aan het verder concretiseren van de GER en het opstellen van een methodisch kader. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de expertise van de Commissie voor de milieueffectrapportage, de Expertgroep, de GGD Kennemerland, het RIVM, de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Daarnaast wordt hierover overleg gevoerd met omwonenden en het bedrijf. Zodra het methodisch kader voor de GER vaststaat, kan de GER zelf worden opgesteld. Naar verwachting zullen voor het opstellen van de GER vergelijkbare gegevens nodig zijn als voor het MER, wat betekent dat de GER in ieder geval niet eerder gereed kan zijn dan het MER;
- met betrekking tot de WHO 2021-advieswaarden (die gaan over de luchtkwaliteit in de omgeving), bezien we op welke manier die waarden meegenomen kunnen worden op weg naar concrete maatregelen door Tata Steel Nederland in de maatwerkafspraken (die moeten leiden tot een verlaging van die concentraties van vervuilende stoffen, richting de advieswaarden). Alhoewel het op dit moment niet haalbaar lijkt om deze omgevingswaarden al in 2030 en 2035⁴ te bereiken wordt met de voorziene maatregelen wel een flinke stap in de goede richting gezet;
- inzichtelijk maken welke andere proactieve en ambitieuze verbeteringen verder nog mogelijk zijn nadat de eerste batch maatregelen is uitgevoerd.

Zodra deze zaken verder zijn uitgewerkt, kan bepaald worden welke vervolgstappen noodzakelijk zijn en of aanvullende afspraken met TSN hierover noodzakelijk zijn. Besluitvorming daarover is aan een nieuw Kabinet.

Er is ook een aantal adviezen van de Expertgroep die niet direct zien op de maatwerkafspraken, maar bijvoorbeeld op de vergunningverlening. Wij kunnen in de maatwerkafspraken geen afspraken met Tata Steel Nederland maken over de wijze waarop het bevoegd gezag – voor het grootste deel is dat de provincie Noord-Holland – vergunningen verleent. Daarbij tekenen we aan dat de provincie Noord-Holland gezondheid zoveel mogelijk meeneemt in de lopende trajecten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, voor zover mogelijk binnen de wettelijke kaders. Waar mogelijk en zinvol ondersteunen we de provincie hierbij. Dat blijven we, in lijn met de aangenomen motie Zeedijk⁵, ook de komende tijd doen.

Verder heeft de Expertgroep aangegeven op dit moment te werken aan een tweede advies, dat rond de zomer wordt verwacht. Daarop kunnen we uiteraard nu nog niet vooruitlopen. We blijven in goed contact met de Expertgroep om signalen vroegtijdig en indien mogelijk tussentijds op te vangen, zodat ze zo nodig in het onderhandelingstraject meegenomen kunnen worden. De appreciatie hiervan is aan het nieuwe kabinet.

³ Kamerstuk 28 089, nr. 316

⁴ Op grond van een indicatieve berekening worden de WHO-2021 waarden zelfs niet behaald indien Tata Steel nul emissies zou hebben

⁵ Kamerstuk 28 089, nr. 315

Vervolgstappen

Op basis van het debat en de aangenomen moties⁶ voelen we brede steun om zo snel mogelijk door te pakken met de maatwerkafspraken met Tata Steel Nederland. Hiermee blijft een maatwerkafpraak op korte termijn in zicht. Alleen dat maakt het mogelijk om versneld tot verbetering te komen, wat aansluit op de wensen van de Kamer en de Expertgroep. Daarom zetten we de gesprekken met Tata Steel voort op basis van de onderhandelingsinzet, zoals gedeeld met de Kamer op 28 maart⁷ en 26 april jl.⁸, met gezondheidsverbetering naast verduurzaming als hoofddoel. Conform de wens van de Kamer is het uitgangspunt dat alleen overheidssteun wordt gegeven aan Tata Steel Nederland, als er harde afdwingbare prestatieafspraken zijn gemaakt over het minimaliseren van gezondheidsschade en emissies.⁹

De Minister van Financiën, Minister voor Klimaat en Energie, Minister van Infrastructuur en Waterstaat en Minister van Economische Zaken en Klimaat zullen regulier overleg voeren over de voortgang van de onderhandelingen. Op verzoek van de Kamer zal de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport hierbij aansluiten wanneer de besprekpunten gezondheid gerelateerd zijn. We informeren de Kamer graag periodiek over de voortgang, middels vertrouwelijke technische briefings. Daarnaast zijn de budgettaire gevolgen van het uiteindelijke onderhandelingsresultaat onder voorbehoud van parlementaire autorisatie van de begroting.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens

⁶ Kamerstuk 28 089, nr. 313

⁷ Kamerstuk 32 813, nr. 1369

⁸ Kamerstuk 29 826, nr. 209

⁹ Kamerstuk 28 089, nr. 288